

ÚSPORY, SPOŘICÍ ÚČTY, TERMÍNOVANÉ VKLADY

ZÁKLADNÍ POJMY

Finanční investice – vklad peněžních prostředků do nástrojů finančního trhu za účelem jejich **zhodnocení**, tedy zvětšení objemu.

Úspory – část příjmů, které domácnosti neutratí hned, ale odloží na **pozdější použití**. Ačkoli i úspory lze málo zhodnocovat, například na spořicímu účtu, v jejich případě jde primárně o **bezpečí, vysokou likviditu** (mám peníze rychle k dispozici), **rezervu** a **minimální riziko jejich ztráty**.

Vhodné produkty – produkty finančního trhu, které radíme spíše mezi úspory, tedy s nízkým rizikem, patří sem hotovost, běžné účty, spořicí účty, termínované účty.

Složené úročení – úrokové výnosy se pravidelně připisují k jistině a dále se úročí. Úroky vydělávají další úroky.

30 % z příjmů – současné teorie uvádí, že až 30 % z příjmů domácnosti by mělo být použito na úspory (rezervy) a investice.

Zdanění – výnosy z úroků jsou zdaněny 15% daní z příjmů fyzických osob.

Výše rezervy – obecně se uvádí, že každý by měl mít rezervu ve výši minimálně tří až šesti měsíčních příjmů.

Hotovost – nejen s ohledem na možné výpadky proudu je vhodné mít doma hotovost alespoň ve výši jednoho měsíčního příjmu.

Inflace – zjednodušeně lze říct, že inflace znamená znehodnocení peněz. Při inflaci dochází k růstu průměrné cenové hladiny. Pokud se například zvýší množství peněz v ekonomice, peníze ztrácejí hodnotu a prodejci následně zdražují, aby za své produkty získali stejnou reálnou hodnotu.

Kumulovaná inflace – sleduje celkovou inflaci za delší sledované období (několik let). Zde je nutné si uvědomit, že zde dochází k uplatnění principu složeného úročení. Kumulovaná inflace vyjadřuje, o kolik se celkově zvýšila cenová hladina ve srovnání se začátkem sledovaného období.

1 Zkratky za procenty

U finančních produktů se za symbolem % často uvádějí různé zkratky. Ty nám říkají, jak často se úrok z částky počítá, a tedy připisuje. Přiřaďte zkratky ke správnému období. Pomoci vám může doslovné označení období v závorce.

p.s. (per semestre)	půlroční úročení
p.a. (per annum)	roční úročení
p.q. (per quartale)	čtvrtletní úročení
p.d. (per diem)	denní úročení
p.m. (per mensem)	měsíční úročení

2 Srovnání spořicíh účtů

Spořicí účet je bankovní produkt, který je vhodný k uložení volných finančních prostředků (úspor) s vyšší úrokovou sazbou než u běžného účtu. Výhodou je, že peníze zůstávají neustále dostupné (likvidní) a lze je kdykoli převést na běžný účet nebo vybrat, což z něj dělá ideální nástroj pro tvorbu finanční rezervy.

Pro rychlou orientaci na trhu využijte online srovnávačů spořicíh účtů. Takové srovnávače naleznete například na:

<https://www.mesec.cz>

<https://www.finance.cz>

<https://www.penize.cz>

Projděte si podobné servery (výše) a odpovězte na následující otázky.

A) V jakém rozsahu nabízí banky úroky na spořicíh účtech?

➔ *Prosinec 2025 je standardní rozpětí od 2 do 4,5 % p.a. Na trhu samozřejmě najdete produkty s vyšší i nižší úrokovou mírou.*

B) Existuje limit v podobě minimálního vkladu? Pokud ano, upřesněte.

➔ *Většina bank nemá povinnost minimálního vkladu, některé chtějí ale například min. 100 Kč, jiné i několik tisíc.*

C) Existuje limit v podobě maximální částky na spořicím účtu? Pokud ano, upřesněte.

➔ *Ano, spousta bank limituje objem peněz na spořicím účtu shora. Například max. 450 000 Kč.*

UČITEL

Žákům je nutné zdůraznit, že se jedná pouze o orientační údaje; pokud by se v reálném životě rozhodovali, který spořicí účet zvolit, je nutné si vše ověřit na stránkách konkrétní banky!

Pojištění vkladů

Vklady v bankách nebo družstevních záložnách jsou pojištěny ve výši 100 %, maximálně však do ekvivalentu 100 000 EUR dle aktuálního přepočtu Kč/EUR.

3 Složené úročení

Doplňte následující tabulku. Vypočítejte složené úročení během 4 let v případě, že jste uložili na spořicí účet částku 200 000 Kč při ročním úročení 4 %. Zároveň si uvědomte, že z připsaného úroku je vám sraženo 15 % jako daň z příjmů fyzických osob. Tuto daň za vás odvede banka, proto se o nic již starat nemusíte. Pro účely tohoto příkladu zaokrouhlujeme připsaný úrok ponížený o daň na celá čísla podle matematických pravidel.

	Částka na začátku úrokového období	Připsaný úrok ponížený o daň	Částka na konci úrokového období
2025	200 000	$200\,000 \times 0,04 = 8\,000 \text{ Kč}$ $8\,000 \times 0,85 \text{ (85 \% zůstane)} =$ 6 800	$200\,000 + 6\,800 =$ 206 800
2026	206 800	$206\,800 \times 0,04 \times 0,85$ 7 031	213 831
2027	213 831	7 270	221 101
2028	221 101	7 483	228 584 <i>228 619 (pokud bychom nezaokrouhlovali)</i>

Z výše uvedeného příkladu vidíme jasně, jak složené úročení funguje. Nicméně pokud bychom tak chtěli počítat například úložku na 20 let, bylo by to poněkud zdlouhavé. Proto máme k dispozici vzoreček:

$$K_n = K_o \left(1 + \frac{i(1-d)}{m} \right)^n$$

K_n ...budoucí hodnota kapitálu, splatná částka

K_o ...současná hodnota kapitálu, jistina

d ... srážková daň z úroků

i ... roční úroková sazba

n ... počet úrokových období, po které byl kapitál uložen

m ... frekvence úročení (tedy kolikrát jsou úroky připsovány do roka);

$m = 1$, úročení 1× ročně, $m = 2$, úročení 2× ročně, tedy pololetně, $m = 4$, úročení 4× ročně, tedy čtvrtletně

Nyní vypočítejte stejný příklad pomocí vzorce. Výslednou částku zaokrouhlete na celá čísla podle matematických pravidel.

➔ $K_n = 200\,000 \times (1 + (0,04 \times (1 - 0,15)) / 1)^4 = 228\,619$ (zaokr. na celé číslo dle matematických pravidel)

Poznámka: Výsledná částka podle vzorce je vyšší. Stalo se to díky zaokrouhlování podle zadání v jednotlivých letech. **Vidíte, jak veliký vliv ve světě financí má zaokrouhlování na výslednou částku?**

Vypočítejte tentýž příklad, ale nyní uvažujte úročení měsíční, které je v praxi běžné. Vklad 200 000 Kč na 4 roky, úrok 4 % p.a., zdanění úrokových výnosů 15 %. Pro zjednodušení neuvažujeme žádný vklad ani výběr během této doby.

➔ $200\,000 \times (1 + (0,04 \times (1 - 0,15)) / 12)^{48} = 229\,092\text{ Kč}$ (zaokr. na celé číslo dle matematických pravidel)

Bonusová informace: Výše finančních prostředků na spořicí účtu se může měnit každý den. Zákazníci si mohou vkládat a vybírat peníze, jak potřebují. Proto je běžnou praxí úročení denní. Banka **každý den spočítá denní úrok** z aktuálního zůstatku, na konci měsíce **sečte denní úroky**, z výsledku strhne **15% daň** a **čistý úrok připsá na účet**.

4 Termínovaný účet

Termínovaný účet/vklad je bankovní produkt, při kterém se klient zavazuje uložit své finanční prostředky na předem sjednanou dobu (např. měsíce, roky) s tím, že je po tuto dobu nesmí vybírat. Za to má garantovaný výnos bankou v podobě fixní (neměnné) úrokové míry. Úročení tohoto vkladu bývá vyšší než u klasického spořicího účtu. Je vhodný pro dlouhodobější úspory, pokud klient ví, že peníze nebude potřebovat, a chce je bezpečně zhodnotit.

Vaše babička má 400 000 Kč. Bojí se investovat, a proto vás požádala, abyste jí vybrali na trhu vhodný termínovaný vklad s dobou uložení ideálně na 2 roky. Jaký produkt byste jí doporučili?

A) Název společnosti:

B) Výše úroků / období:

C) Vypočítejte, jak vysokou částku si babička po 2 letech převede na běžný účet.

.....

UČITEL

Výsledek záleží na tom, jaké konkrétní produkty žáci najdou.

Žáci velmi pravděpodobně zjistí, že je pro babičku výhodnější uložit si peníze nejprve na jeden termínovaný účet, například na dobu 6 měsíců, a pak je převést na jiný termínovaný vklad u jiné banky. Níže uvedená ukázka pocházející z ČSOB ilustruje, že úroky při kratší době uložení mohou být mnohdy výhodnější.

<https://www.csob.cz/lide/sporeni/terminovany-vklad>

Jakou sazbu dostanu

2,20 % p.a. na 3 měsíce

2,50 % p.a. na 6 měsíců

2,40 % p.a. na 12 měsíců

5 Komplexní úloha

Představte si, že máte k dispozici **100 000 Kč**, které chcete uložit na dobu **3 let**. Vaším úkolem je porovnat různé způsoby uložení peněz a rozhodnout, **který z nich je nejvýhodnější**. V úvahu berte výhody a nevýhody zvažované možnosti, nominální a reálné zhodnocení. Při výpočtu reálného zhodnocení uvažujte také kumulovanou míru inflace za 3 roky 4,5 %. Při výpočtu si pomozte vzorečkem pro složené úročení, viz výše.

Nápověda: Reálný výnos je výnos očištěný o inflaci. K výpočtu **reálné hodnoty peněz** při úvaze kumulované inflace (inflace za sledované 3 roky) použijte tento vzorec:

reálná hodnota = nominální hodnota peněz / (1 + (kumulovaná inflace / 100)), tedy

$$\text{reálná hodnota} = \text{nominální hodnota peněz} / 1,045$$

UČITEL

Kumulovaná inflace není součet inflací v jednotlivých letech, ale násobky (stejně jako složené úročení). Jestliže je inflace po dobu 3 let každý rok 2 %, pak kumulovaná inflace je $1,02^3$, to je 1,0612, tedy 6,12 %.

K dispozici máte 3 varianty uložení peněz.

Varianta A: Spořicí účet	Varianta B: Termínovaný účet	Varianta C: Peníze doma
Úroková sazba: 3,5 % p.a.	Úroková sazba: 3,0 % p.a.	Úroková sazba: 0 %
Úrok není po celou dobu garantován	Úrok je pevně daný po celou dobu 3 let	
Daň 15 % z úrokových výnosů	Daň 15 % z úrokových výnosů	

Vyplňte následující tabulku:

	Spořicí účet	Termínovaný účet	Peníze doma
Nominální hodnota na účtu po 1 roce	<i>102 975</i>	<i>102 550</i>	<i>0</i>
Nominální hodnota na účtu po 3 letech	<i>109 193</i>	<i>107 847</i>	<i>0</i>
Garantovaný výnos A/N	<i>N</i>	<i>A</i>	
Reálná hodnota celkové částky na účtu po 3 letech, tedy po očištění od inflace	<i>104 491</i>	<i>103 203</i>	<i>95 694</i>
Výhody / Nevýhody	<i>– není garantovaný výnos</i> <i>+ pojištění vkladu</i> <i>+ peníze jsou kdykoliv dostupné</i>	<i>+ úrok je garantován</i> <i>+ pojištění vkladu</i> <i>– po dobu vkladu nelze na peníze sáhnout</i>	<i>– možnost krádeže</i> <i>– největší ztráta při inflaci</i> <i>+ peníze jsou dostupné v případě nepříznivých vlivů</i>

6 Kvíz: Vyznáte se ve spořicích produktech?

Kvíz vznikl pod záštitou Garančního systému finančního trhu.

<https://1url.cz/VJf4D>

